

Executieve functies in rollenspel bij kleuters

Opmerkingen als 'ga op je stoel zitten', 'luister naar wat de juf zegt' en 'wil je je speelgoed opruimen?', doen een beroep op de executieve functies. Als we praten over executieve functies bedoelen we met name de sturing van het gedrag. Flexibiliteit, planning, inhibitie en werkgeheugen zijn de executieve functies die daarvoor zorgen. Bij jonge kinderen zijn deze functies nog volop in ontwikkeling. Het kleuterprogramma Sil op school, besteedt veel aandacht aan de ontwikkeling van de executieve functies.

Spel speelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van executieve functies bij kleuters. Met Sil op school wordt door middel van rollenspel onder andere gewerkt aan de executieve functies flexibiliteit en planning (onderzoek Margretha de Zeeuw, 'Analyse van de aanspraak van executieve functies binnen de activiteiten van de kleutermethode Sil op school', Rotterdam 2016).

In het Sil op school-thema 'Joepie, het is feest', spelen de kinderen een spel in de feesthoek. De kinderen hebben zelf hun feesthoek ingericht en nu is het tijd om feest te vieren. De kinderen kunnen vrij of begeleid spelen. Er worden tips gegeven voor die begeleiding. De activiteit is als volgt beschreven:

Laat de kinderen in de feesthoek spelen. Verken wat de kinderen doen. Welke interesses hebben zij? Waar ligt hun voorkeur? Welke spullen uit de hoek gebruiken zij in hun spel? Verdelen zij rollen? Welke rollen hebben ze bedacht? Hoe ziet hun feest eruit? Welke elementen kunnen hiervan terugkomen tijdens het echte feest in de klas? Bijvoorbeeld het maken van cakejes, het uitdelen van uitnodigingen, het mooi aankleden, het dansen op muziek, het zingen van een lied, het versieren van de klas.

Tip: Speel mee met de kinderen, benoem wat u ziet. Sluit aan op hun interesse. Betrek alle kinderen bij het spel en leg daarbij de verbinding met de doelen van samen spelen en jezelf presenteren.

Tip: Stimuleer dat de kinderen samen spelen. Vragen zij op adequate manier aandacht aan de andere kinderen? Stel bijvoorbeeld vragen als: 'Wat een heerlijke cakejes hebben jullie gemaakt. Waar zijn die voor? Ah, voor het feest'.

'Lekkere hapjes horen echt bij een feest. Wat kun je nog meer doen op een feest? Vandaag spelen we dat we feest vieren. Straks gaan we in 't echt feest vieren in de klas. Willen jullie verzinnen wat we op het echte feest gaan doen? We kunnen gaan dansen en zingen. We kunnen iets lekkers eten. We kunnen gaan bellen blazen. Allemaal goede ideeën. We moeten ze niet vergeten. Hoe onthouden we alle goede ideeën?'

Door middel van het rollenspel in de feesthoek wordt een beroep gedaan op onder andere de executieve functies planning en flexibiliteit. Door met elkaar na te denken over wat er allemaal op een feest plaatsvindt, werken de kinderen aan het ontwikkelen van het plannend vermogen. Ook het bedenken van een spelscript en je daar vervolgens aan houden, heeft te maken met planning. Als het ene kind cakejes wil bakken en het andere kind de kamer wil versieren, wordt een beroep gedaan op de flexibiliteit. Dit is een heel belangrijke executieve functie om goed samen te kunnen spelen.

Sil op school motiveert de leerkracht en de kinderen en laat kleuters echt spelen.

Uitproberen? Bekijk nu het [proefthema Beestenboel](#)

Reageren? silopschool@cedgroep.nl



Tekst: Esmeralda Sweeris, projectleider CED-Groep Het Jonge Kind
24/11/'16